

розвиток сільського господарства та місцевої економіки. Це сприяє створенню нових робочих місць, підвищенню рівня добробуту сільських громад і збереженню традиційних методів виробництва, які є частиною культурної спадщини країни. Також підтримка місцевих виробників формує основу для стійкого економічного зростання, гармонізуючи екологічні, економічні та соціальні аспекти розвитку.

Таким чином, впровадження принципів здорового харчування та концепції Slow Food у ресторанну індустрію України є не лише актуальним, але й стратегічно важливим напрямом її подальшого розвитку. Така інтеграція має потенціал суттєво підвищити якість харчових послуг, сприяти формуванню культури відповідального споживання та позитивно вплинути на фізичне і психоемоційне благополуччя населення [2].

Дослідження викликів і потенціалу концепції Slow Food дозволить не лише підвищити якість обслуговування та конкурентоспроможність українських закладів харчування, а й сприятиме формуванню нової парадигми гастрономічної культури, орієнтованої на потреби обізнаного, екологічно свідомого споживача. Завдяки концепції Slow Food можна забезпечити сталий розвиток ресторанної індустрії, посилити її взаємодію з місцевими виробниками та інтеграцію України у глобальні тренди відповідального споживання. У перспективі це відкриває можливості для створення стійких економічних моделей у сфері громадського харчування, стимулювання малого та середнього підприємництва, збереження біорізноманіття та підвищення туристичної привабливості країни. Таким чином, концепція Slow Food може стати важливим чинником формування конкурентоспроможної, соціально відповідальної та екологічно збалансованої ресторанної індустрії в Україні.

### Список літератури

1. Офіційний сайт Slowfood UA. URL: <https://slowfood.in.ua/global-projects/food-for-change/>
2. Оболенцева Л. В. Дослідження сучасного стану, проблем та перспектив популяризації концепції Slow Food у ресторанах України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2025. № 3. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17419221904190.pdf>

**Олійник Т.Г.**

*к. е. н., доцент кафедри економіки підприємств,  
Миколаївський національний аграрний університет,  
м. Миколаїв, Україна*

**Петренко В.С. (Petrenko V.),**

*асистент (assistant),  
Міжнародна школа HSWT при Центрі міжнародних відносин  
Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф  
(HSWT International School at the Centre for International Affairs  
of the University of Applied Science Weihenstephan-Triesdorf),  
м. Фрайзінг, Німеччина  
(Freising, Germany)*

### КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

У сучасному світі туризм перестав бути виключно пасивним спогляданням визначних пам'яток. Дедалі більшої популярності набуває культурний туризм, який залучає мандрівників до автентичного досвіду, знайомства з місцевою культурою, традиціями та способом життя. Одночасно з цим, креативна економіка, що базується на знаннях, інноваціях

та творчості, стає потужним драйвером економічного зростання. Поєднання цих двох сфер відкриває нові горизонти для розвитку територій, створюючи унікальні туристичні продукти та сприяючи сталому розвитку [1].

Світовий досвід яскраво демонструє успішні приклади інтеграції культурного туризму та креативної економіки. Міста та регіони, які зуміли поєднати свою унікальну культурну спадщину з сучасними креативними індустріями, досягли значних економічних та соціальних вигод.

Розгляньмо детальніше ці трансформації, щоб краще зрозуміти механізми їхнього успіху та потенційну можливість застосування подібних стратегій в українському контексті. Більбао, місто в Іспанії, відоме своєю важкою індустрією та суднобудуванням. Проте, зі спадом промисловості зіткнулося з необхідністю пошуку нових шляхів розвитку. Ключовим моментом у його трансформації стало стратегічне рішення інвестувати в культуру як рушійну силу змін. Будівництво Музею Гуггенхайма стало символом цього перетворення. Його футуристична архітектура, розроблена Френком Гері, сама по собі стала магнітом для туристів. Але вплив музею не обмежився лише залученням відвідувачів. Він став каталізатором для розвитку цілого ряду креативних індустрій. Навколо музею почали з'являтися галереї мистецтв, дизайнерські студії, архітектурні бюро та інші креативні підприємства. Місто стало привабливим для молодих талантів та інвесторів, зацікавлених у сфері культури та інновацій. Розвиток креативних індустрій, у свою чергу, створив нові робочі місця, диверсифікував економіку міста та значно покращив його імідж на міжнародній арені. Більбао з похмурого індустріального центру перетворилося на сучасне, динамічне місто, відоме своєю культурою та креативністю, демонструючи потужний вплив інвестицій у культурну інфраструктуру на розвиток креативної економіки.

Кіото, Японія, являє собою зовсім інший, але не менш показовий приклад успішної інтеграції культурного туризму та креативної економіки. На відміну від Більбао, яке здійснило радикальну трансформацію, Кіото зробило ставку на дбайливе збереження своєї багатовікової культурної спадщини, традиційних ремесел та високого мистецтва. Місто, яке колись було імператорською столицею Японії, пишається численними буддійськими храмами, синтоїстськими святилищами, традиційними садами та архітектурними пам'ятками, що мають статус Світової спадщини ЮНЕСКО. Проте, Кіото не просто пасивно демонструє свою історію. Воно активно використовує її для розвитку високоякісного культурного туризму, який глибоко залучає відвідувачів до японської культури.

Численні майстер-класи з традиційних мистецтв, таких як каліграфія (сьодо), чайна церемонія (тяною), складання квіткових композицій (ікебана) та виготовлення кераміки, приваблюють туристів, які прагнуть не лише побачити, але й відчувати та зрозуміти японську культуру зсередини. Це створює не лише унікальний досвід для відвідувачів, але й забезпечує підтримку місцевих ремісників та майстрів, зберігаючи таким чином цінні традиції для майбутніх поколінь.

Крім того, Кіото є центром виробництва високоякісних традиційних товарів, таких як шовк нісідзін, кіотська порцеляна та лакований посуд. Купівля цих автентичних виробів стає важливою частиною туристичного досвіду, забезпечуючи місцевим виробникам стабільний дохід та стимулюючи розвиток цих унікальних ремесел. Таким чином, Кіото демонструє, як глибока повага до культурної спадщини та її активне залучення до туристичної діяльності може стати міцною основою для розвитку креативної економіки, де традиції та майстерність стають цінним товаром та привабливим досвідом.

Единбург, Шотландія, демонструє ще один потужний приклад того, як культурна подія може стати центром креативності та значним економічним рушієм. Всесвітньо відомий Единбурзький фестиваль мистецтв, що проводиться щороку в серпні, перетворив столицю Шотландії на справжній міжнародний центр креативності. Цей масштабний фестиваль об'єднує різноманітні мистецькі напрямки, включаючи театр, музику, танець, комедію та літературу, залучаючи як тисячі митців з усього світу, так і мільйони глядачів. Унікальність

Единбурзького фестивалю полягає в його різноманітності та відкритості, адже поряд із всесвітньо відомими зірками на його сценах виступають молоді та експериментальні колективи.

Економічний вплив фестивалю є колосальним. Він не лише приносить значні прямі надходження від продажу квитків, проживання та витрат туристів, але й стимулює розвиток суміжних креативних індустрій. Театральні студії, музичні школи, літературні агенції та видавництва знаходять у фестивалі платформу для розвитку та співпраці. Крім того, атмосфера творчості та натхнення, що панує в місті протягом фестивального місяця, позитивно впливає на імідж Единбурга як культурної столиці, приваблюючи таланти та інвестиції протягом усього року.

Таким чином, Единбурзький фестиваль мистецтв є яскравим прикладом того, як потужна культурна подія може стати не лише магнітом для туристів, але й ключовим фактором розвитку широкого спектру креативних індустрій та зміцнення міжнародної репутації міста [2].

Ці приклади підкреслюють, що успішний культурний туризм не обмежується демонстрацією історичних пам'яток. Він передбачає активну взаємодію з місцевою культурою, підтримку місцевих креативних ініціатив та створення унікальних вражень для туристів.

Для України, з її багатою та різноманітною культурною спадщиною, інтеграція культурного туризму та креативної економіки відкриває величезні перспективи. Наша країна має потенціал стати привабливим напрямком для туристів, які шукають автентичний досвід та глибоке знайомство з культурою. Розгляньмо детальніше ключові напрямки, які допоможуть Україні стати привабливим центром культурного туризму, що генерує економічне зростання та сприяє збереженню національної ідентичності.

- Ідентифікація та промоція унікальних культурних ресурсів: Україна має безліч маловідомих, але надзвичайно цінних об'єктів культурної спадщини, традицій та ремесел, які можуть стати основою для створення унікальних туристичних продуктів.

- Підтримка місцевих креативних ініціатив: Заохочення розвитку народних промислів, мистецьких майстерень, культурних центрів та фестивалів сприятиме створенню автентичного туристичного досвіду та забезпечить економічну підтримку місцевих громад.

- Створення інфраструктури для креативного туризму: Розвиток готелів, ресторанів, арт-просторів та інших об'єктів, які відображають місцеву культуру та сприяють творчій атмосфері, є важливим елементом залучення якісного туристичного потоку.

- Використання сучасних технологій: Цифрові платформи, віртуальні тури, мобільні додатки можуть значно розширити можливості для популяризації культурної спадщини та залучення туристів.

- Співпраця між культурним сектором та туристичним бізнесом: Налагодження ефективної комунікації та партнерства між музеями, галереями, ремісниками, туроператорами та іншими зацікавленими сторонами є ключем до створення комплексних та привабливих туристичних продуктів.

- Освіта та підготовка кадрів: Підготовка фахівців у сфері культурного туризму, які володіють знаннями про місцеву культуру та здатні створювати якісний туристичний продукт, є важливим елементом успіху [3].

Поглиблюючи аналіз потенціалу інтеграції культурного туризму та креативної економіки для України, варто акцентувати на необхідності системного підходу до реалізації відповідних стратегій. Це передбачає розробку комплексних державних програм, спрямованих на стимулювання креативних індустрій, підтримку культурних ініціатив та їхню синергію з туристичним сектором. Фінансова підтримка стартапів у сфері креативного туризму, грантові програми для культурних проєктів, спрямованих на залучення туристів, а також створення сприятливого регуляторного середовища можуть стати ключовими інструментами для активізації цього процесу.

Особливої уваги потребує розвиток інфраструктури, яка б відповідала потребам сучасного культурного туриста та сприяла розвитку креативних індустрій. Це включає не лише модернізацію традиційних туристичних об'єктів, а й створення нових креативних просторів, арт-центрів, майстерень, коворкінгів та інших об'єктів, що можуть стати точками тяжіння для творчих підприємців та туристів, зацікавлених в автентичному культурному досвіді. Інвестиції в транспортну логістику, розвиток цифрової інфраструктури та забезпечення якісного сервісу є невід'ємними складовими успішної інтеграції культурного туризму та креативної економіки.

Враховуючи унікальну культурну спадщину та креативний потенціал України, стратегічне використання цих ресурсів може стати потужним фактором для її економічного зростання та зміцнення міжнародного іміджу.

Розвиток культурного туризму як складової креативної економіки сприятиме не лише залученню іноземних інвестицій та створенню нових робочих місць, але й збереженню та популяризації національної ідентичності, відродженню традиційних ремесел та стимулюванню інновацій у культурній сфері. Успішна інтеграція цих двох сфер вимагає скоординованих зусиль з боку держави, бізнесу, громадського сектору та наукової спільноти, спрямованих на розкриття всього потенціалу культурної та креативної України для світової спільноти.

### Список літератури

1. Кочеткова А. (2024). Культурний туризм в Україні: визначення, особливості, проблеми та перспективи. URL: [https://tourlib.net/statti\\_ukr/kochetkova2.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/kochetkova2.htm) (дата звернення: 09.04.2025).
2. Опанащук П. В. (2024). Розвиток культурних та креативних індустрій як складова гуманітарного співробітництва між Україною та ЄС. *Derzhavne upravlinnya udoskonalennya ta rozvytok*, 3. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.3.17> (дата звернення: 10.04.2025).
3. Панова І. О., Степаненко В. І. (2022). Креативна економіка як фактор формування міжнародного туристичного іміджу країни. *Бізнес Інформ*, (3), 72-78. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf\\_2022\\_3\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2022_3_11)
4. Пащук Л., Свищук І. Регресійний аналіз впливу економічних факторів на розвиток креативних індустрій в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-46> (дата звернення: 10.04.2025).

**Павлюк С.І.**

к. е. н., доцент,

доцент кафедри готельно-ресторанної справи

та організації бізнесу,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

### КОНЦЕПЦІЯ «ТУРИЗМ 4.0»: СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Технологічний прогрес є одним із найважливіших рушійних сил розвитку сучасного суспільства, та є основою нової революційної концепції «Індустрія 4.0» або Четвертої промислової революції. Так, «Індустрія 4.0» – це не просто технологічний тренд, а фундаментальна трансформація, власне, промисловості, що має на меті докорінно змінити виробничі процеси, ланцюги постачання та бізнес-моделі в цілому.